

SAYI : B.01.0.KKB.01-18/A-4-2001-809

28 / 11 /2001

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İLGİ: 15 Kasım 2001 günlü, A.01.0.GNS.0.10.00.02-28558/11946 sayılı yazınız.

Türkiye Büyük Millet Meclisi'nce 14.11.2001 gününde kabul edilen, 4719 sayılı "Devlet Güvenlik Mahkemelerinin Kuruluş ve Yargılama Usulleri Hakkında Kanun, 18.11.1992 Tarihli ve 3842 Sayılı Kanun İle Çıkar Amaçlı Suç Örgütleriyle Mücadele Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun" incelenmiştir:

1- 4719 sayılı Yasa'nın 1. maddesinde, 16.06.1983 günlü, 2845 sayılı "Devlet Güvenlik Mahkemelerinin Kuruluş ve Yargılama Usulleri Hakkında Kanun"un 9. maddesinin birinci fıkrasının (a) bendinde geçen "313, 314 üncü maddelerinde;" ibaresinin metinden çıkarılması öngörülmüştür.

Bu düzenlemeyle, Türk Ceza Yasası'nın 313 ve 314. maddelerinde yazılı suçlarla ilgili davalara bakmak, Devlet Güvenlik Mahkemeleri'nin görevleri arasından çıkarılmaktadır.

a- Türk Ceza Yasası'nın 313. maddesinde, her ne suretle olursa olsun cürüm işlemek için teşekkül oluşturmak ya da bu teşekküllere katılmak; 314. maddesinde de, bu teşekküllere yardım ve yataklık suçu düzenlenmiştir.

İncelenen Yasa'nın 1. maddesinin gerekçesinde, "Türk Ceza Kanununun 313 ve 314 üncü maddeler kapsamındaki teşekküllerin gerçekleştirdikleri amaç suçların Devlet güvenlik mahkemelerinde ve asıl suç ile birlikte görülmesi konusunda uygulamada farklılık arz eden yargı kararları bulunması nedeniyle bu durumun ortadan kaldırılması, 313 ve 314 üncü maddeler kapsamındaki teşekkül suçları ile amaç suçların aynı mahkemelerde görülmesini sağlamak amacıyla söz konusu suçlar Devlet güvenlik mahkemelerinin görev alanından çıkarılmıştır" denilmektedir.

Gerçekten, Türk Ceza Yasası'nın 313. maddesi ile 4422 sayılı Çıkar Amaçlı Suç Örgütleriyle Mücadele Yasası'nın 1. maddesinde öngörülen teşekkül ya da örgüt kurma suçlarına ilişkin kurallar aynı alanı düzenlemektedir.

*Okunmuş
Bilgiye Sunulmuş
29.11.2001 - B:28
3/934*

Bununla birlikte, anılan yasalarla düzenlenen iki suç türü arasındaki farklılık, 4422 sayılı Yasa'nın 1. madde gerekçesinde, "...Örgütün Türk Ceza Kanununun 313 üncü maddesinde yer almış bulunan teşekkülden farkı, bir kısım haksız menfaatleri, çıkarları elde etmek amacıyla oluşturulmuş bulunmasıdır. Bu bakımdan suçun faillerinde maddede belirtilen özel kast aranacaktır..." denilerek, vurgulayıcı biçimde açıklanmıştır. Buna göre, "yıldırma veya korkutma veya sindirme gücünü kullanarak suç işlemek için örgüt kuranlar" hakkında 4422 sayılı Yasa kurallarının uygulanacağı açıktır.

Ayrıca, Yargıtay Ceza Genel Kurulu'nun bir kararında, "Türk Ceza Yasası'nın 313. maddesinde düzenlenen suç işlemek amacıyla 'teşekkül oluşturmak' suçun maddi ögesidir, teşekkül ise iki veya daha çok kişinin birlikte cürüm işlemek amacıyla birleşmeleridir.

Maddede öngörülen suç, hazırlık hareketlerinin cezalandırıldığı bir tehlike suçu olup, düzenlemeyle müstakbel suçları önleme amacı güdülmüştür. Yasanın amacı basit bir birleşme olmayıp kamu için tehlike yaratacak birleşmeyi cezalandırmaktır, suçu basit birleşmeden ayıran devamlılık, birden fazla suç için biraraya gelme ve sürekliliktir" denilerek, Türk Ceza Yasası'nın 313. maddesinde düzenlenen suçun niteliği açıklanmıştır.

Şunu da belirtmek gerekir ki, Türk Ceza Yasası'nın 313 ve 314. maddeleri kapsamına giren suçlara ilişkin davaların, iş yükünün yoğunluğu nedeniyle Devlet Güvenlik Mahkemeleri'nin görev kapsamından çıkarılmak istenilmesi haklı görülemez. Çünkü, bu davaların görüleceği diğer adli yargı yerlerinin iş yükü, Devlet Güvenlik Mahkemeleri'nin iş yükünden daha az değildir. Ayrıca, Devlet Güvenlik Mahkemeleri'nin iş yükü sorununun, yeni Mahkemeler açılarak çözümlenebileceği de kuşkusuzdur.

Bu nedenle, kapsama giren suçların özel uzmanlık mahkemelerinde yargılanmasındaki hukuksal ve kamusal yarar da gözetilerek, Türk Ceza Yasası'nın 313 ve 314. maddelerinde yazılı suçlara ilişkin davaların Devlet Güvenlik Mahkemeleri'nin görev alanından çıkarılmamasının uygun olacağı düşünülmektedir.

b- Öte yandan, Türk Ceza Yasası'nın 313. maddesi, belirli suçları işlemek için teşekkül oluşturanları değil, her tür suçu işlemek üzere teşekkül oluşturanları kapsamaktadır. Kapsam alanının bu sınırsızlığı nedeniyle anılan maddenin, Devlet Güvenlik Mahkemeleri'nin görev alanı dışında kalan suçların yanısıra, bu mahkemelerin görev alanına giren ve Anayasa'nın 143. maddesinde açıkça sayılan suçları da kapsadığı ortadadır.

Anayasa'nın 143. maddesinde, Devlet Güvenlik Mahkemeleri'nin, Devlet'in ülkesi ve ulusuyla bölünmez bütünlüğünü, özgür demokratik düzeni ve nitelikleri Anayasa'da belirtilen Cumhuriyet aleyhine işlenen ve doğrudan Devlet'in iç ve dış güvenliğini ilgilendiren suçlarla ilgili davalara bakmakla görevlendirildiği belirtilmiştir.

2845 sayılı Devlet Güvenlik Mahkemelerinin Kuruluş ve Yargılama Usulleri Hakkında Yasa'nın 9. maddesinde, Anayasa'ya göre Devlet Güvenlik Mahkemeleri'nin görev alanına giren konular yönünden bir ayırım gözetilmeden düzenleme yapılması hukuka aykırı sonuçlar doğurabilecek niteliktedir.

Lâik devlet düzenine karşı çalışmalar yapmayı temel amaç edinen teşekküllerin varlığı yadsınamaz bir gerçek olduğu gibi; kimi örgütlenmelerin, örneğin kamuoyunda "Susurluk davası" diye anılan davanın, devletin iç güvenliğini ve kamu düzenini yakından ve doğrudan ilgilendirdiğini gözardı etmek de olanaksızdır.

Bu tür suçların Türk Ceza Yasası'nın 313. maddesi kapsamında olduğunda duraksamaya yer yoktur. Nitekim, Yargıtay 8. Ceza Dairesi'nce, lâik düzeni yıkmak amacıyla örgütlenmenin Türk Ceza Yasası'nın 313. maddesindeki suçu oluşturacağı kabul edilmiş; buna direnen yerel mahkeme kararı da Yargıtay Ceza Genel Kurulu'na bozulmuştur.

Yine Yargıtay'ın aynı Ceza Dairesi'nin bir onama kararında, Atatürk'ü anma törenlerini sabote etmek amacıyla örgütlenmenin Türk Ceza Yasası'nın 313. maddesindeki suçu oluşturacağı belirtilmiştir.

"Susurluk"la ilgili dava da Türk Ceza Yasası'nın 313. maddesine göre açılmış ve yargılama bu maddeye göre yapılmıştır.

Yukarıda belirtilen eylemler, Anayasa'nın 143. maddesiyle özel uzmanlık mahkemelerinin görev alanına alınarak korunmaya çalışılan demokratik Cumhuriyet'in temel ilkesi olan lâiklik, kamu düzeni ve iç güvenlikle doğrudan ilgilidir. Bu eylemlerin oluşturduğu suçları işleyenlerin Devlet Güvenlik Mahkemelerinde yargılanmaları, Anayasa'nın 143. maddesinin gereğidir.

Buna karşın, 4719 sayılı Yasa'nın 1. maddesiyle, herhangi bir ayırım yapılmadan ya da ayırık kural konulmadan Türk Ceza Yasası'nın 313 ve 314. maddelerinin 2845 sayılı Yasa'nın 9. maddesinin birinci fıkrasının (a) bendi metninden çıkarılması, kamu düzenine ve hukuka uygun düşmemekte ve hukuk devleti ilkesiyle bağdaşmamaktadır.

2- 4719 sayılı Yasa'nın 2. maddesiyle, 18.11.1992 günlü, 3842 sayılı "Ceza Muhakemeleri Usulü Kanunu ile Devlet Güvenlik Mahkemelerinin Kuruluş ve Yargılama Usulleri Hakkında Kanunun Bazı Maddelerinde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun"un 31. maddesinin birinci fıkrasının birinci tümcesindeki "4" sayısının metinden çıkarılması öngörülmüştür.

Türkiye Büyük Millet Meclisi'nce 21.05.1992 gününde kabul edilen, 3801 sayılı "Ceza Muhakemeleri Usulü Kanunu ile Devlet Güvenlik Mahkemelerinin Kuruluş ve Yargılama Usulleri Hakkında Kanunun Bazı Maddelerinde Değişiklik Yapılmasına, Polis Vazife ve Selahiyet Kanununun, Terörle Mücadele Kanununun Bazı Hükümlerinin Yürürlükten Kaldırılmasına Dair Kanun"un 4. maddesiyle, 1412 sayılı Ceza Muhakemeleri Usulü Yasası'nın "tutuklama nedenleri"ne ilişkin 104. maddesinde değişiklik öngörülmüştür.

Ancak, bu Yasa, Cumhurbaşkanı'nca, Anayasa'nın 89. maddesi uyarınca bir kez daha görüşülmek üzere Türkiye Büyük Millet Meclisi'ne geri gönderilmiştir. Geri gönderme gerekçelerinin yer aldığı 08.06.1992 günlü yazıda, 3801 sayılı Yasa'nın 4. maddesine ilişkin olarak,

"İncelenen Kanunun çerçeve dördüncü maddesiyle 1412 sayılı Ceza Muhakeme(leri) Usulü Kanununun 104 üncü maddesi bütünüyle değiştirilerek; sanığın tutuklanmasını gerektiren sebepler arasında yer alan, 'suç Devlet veya Hükümet nüfuzunu kıran veya memleketin asayişini bozan fiillerden bulunur veyahut adabı umumiye aleyhine olursa' şeklindeki hüküm madde metninden çıkarılmış, ayrıca, 'tahkikatın mevzuu olan suçun ağır cezalı cürümlerden olması' keyfiyeti, sanığın daima kaçacak sayılmasının nedeni kabul edildiği halde, bu bent dahi madde metninden çıkarılmış, ancak; soruşturma konusu olan suçun, kanunda öngörülen cezasının üst sınırı yedi yıldan az olmayan hürriyeti bağlayıcı cezayı gerektirmesi, tutuklama nedeni sayılabileceği hüküm altına alınmıştır.

Bilindiği gibi, 765 sayılı Türk Ceza Kanununun 13 üncü maddesinde, muvakkat ağır hapis cezası, kanunda tasrih edilmeyen yerlerde bir seneden yirmidört seneye kadar cezaları kapsamaktadır.

Yapılan değişiklikle işlenen suç; Devlet veya Hükümet nüfuzunu kıran veya memleketin asayişini bozan veyahut adabı umumiye aleyhine işlenmiş olsa dahi, işlenen bu tür suçların kanundaki cezasının üst sınırı yedi yıldan az olması halinde; sanığın ikametgâhının ve meskeninin bulunması ve kim olduğunu ispat etmesi durumunda, hâkim tutuklama yoluna gitmeyecektir.

Ayrıca bu hükmün Kanun metninden çıkarılmış olması, çeşitli yorumlarla takdir hakkının çok değişik bir şekilde kullanılmasına yol açabilecek ve yakalanmış muhtemel suçlunun tutuklanmaması, özellikle terörle ilgili suçlarda bir daha yakalanmamasına neden olabilecektir.

Bu halde de Türk Ceza Kanununun ikinci kitabının birinci babını oluşturan ‘Devletin Şahsiyetine Karşı Cürümler’ arasında yer almakla beraber; casuslukla ilgili 134 üncü madde, askerî bölgelere girme-Devlet güvenliği ile ilgili belgeleri bulundurmaya ilişkin 135 inci madde, harp zamanında Devlet buyruklarına uymamakla ilgili 139 uncu madde, yabancı hizmetine asker yazmak veya silahlandırmak ile ilgili 148 inci madde, askerî zabıtaı itaatsizliğe teşvik suçunu düzenleyen 153 üncü madde ve Türklüğü, Cumhuriyeti, Türkiye Büyük Millet Meclisini, Hükümetin-Devletin-adliyenin manevî şahsiyetini, tahkir ve tezyif ile ilgili 159 uncu maddesi kapsamına giren suçları işleyenler, tutuklanmayacaklardır.

Bütün bu durum nazara alınarak, 104 üncü maddede yapılması istenilen değişikliğin değerlendirilmesi ve en az bugün olduğu gibi, (suç Devlet veya Hükümet nüfuzunu kıran veya memleketin asayişini bozan fiillerden bulunur veyahut adabı umumiye aleyhine olursa) bendinin uygulanması hallerinde, yedi yıllık tahdidin kaldırılmasının yerinde olacağı düşünülmektedir”

denilmiştir.

3801 sayılı Yasa’nın Türkiye Büyük Millet Meclisi’nce yeniden görüşülmesi sonucunda 18.11.1992 gününde kabul edilen 3842 sayılı Yasa’ya, Cumhurbaşkanı’nın geri gönderme gerekçeleri gözetilerek 31. madde eklenmiş ve madde bugünkü biçimiyle 01.12.1992 günlü Resmi Gazete’de yayımlanarak yürürlüğe girmiştir.

3842 sayılı Yasa’nın 31. maddesinin getirilme amacı, Türkiye Büyük Millet Meclisi Adalet Komisyonu raporunda,

“Bilindiği gibi ülkemizin Güneydoğu ve kısmen Doğu bölgelerinde devletimizin hakimiyeti altında bulunan toprakların bir kısmını Devlet idaresinden ayırmak isteyen terör örgütü amacına ulaşmak için her türlü faaliyeti göstermekte, büyük şehirlerimizin bir kısmında da aynı amaca yönelik muhtelif suçlar işlenmektedir.

Ayrıca, yine büyük şehirlerimizde Türkiye Cumhuriyeti Anayasasını cebren tağyir ve tebdil ederek, yerine kendi ideolojik sistemlerini hakim kılmak için bir takım terör örgütleri faaliyette bulunmaktadır. Bu suçlar bakımından görüşülmekte olan Kanunla değişik Ceza Muhakemeleri Usulü Kanununun tüm maddelerinin uygulanması bu suçlarla ilgili mücadeleyi son derece zayıf hale sokacak ve mücadelede başarısızlık adeta beklenen bir sonuç haline gelecektir.

Bu nedenle Kanuna eklenen 31 inci madde ile tutuklamaya, gözaltında bulundurmaya, sorgulamaya, müdafî yardımından yararlanmaya ilişkin yeni düzenlemelerin Devlet Güvenlik ve Sıkıyönetim Mahkemelerinin görev alanına giren suçlarda uygulanmayacağı, bunlar hakkında bu Kanunun 4, 5, 6, 7, 9, 12, 14, 15, 18, 19, 20, 22, 24 ve 30 uncu maddeleri ile değişiklik yapılmadan önceki Ceza Muhakemeleri Usulü Kanunu hükümlerinin uygulanacağı hükme bağlanmıştır”

biçiminde açıklanmıştır.

İncelenen 4719 sayılı Yasa'nın 2. maddesiyle öngörülen değişiklik ise, Ceza Muhakemeleri Usulü Yasası'nın 3842 sayılı Yasa ile değişik 104. maddesinin Devlet Güvenlik Mahkemelerinin Kuruluş ve Yargılama Usulleri Hakkında Yasa kapsamına giren suçlar yönünden de uygulanmasını öngörmekte ve genel hükümlerle koşutluk sağlanmasını amaçlamaktadır.

Ancak, 11 Eylül 2001 günü Amerika Birleşik Devletleri'nde yaşanan terör olayları, bütün Dünya'yı uluslararası terörizm konusunda yeni tanımlamalar yapmaya ve terörle savaşında, ortak yeni düzenlemeler geliştirmeye yöneltmiş, bilgi ve teknoloji çağını yaşayan Dünya düzenine yönelik öncelikli tehdidin terörizm olduğunun kabulünü zorunlu kılmıştır.

3801 sayılı Yasa'nın Anayasa'nın 89. maddesi uyarınca, bir kez daha görüşülmek üzere Türkiye Büyük Millet Meclisi'ne geri gönderilmesine ilişkin Cumhurbaşkanlığı'nca ortaya konulan gerekçeler ile 3842 sayılı Yasa'nın 31. maddesinin amacını açıklayan Türkiye Büyük Millet Meclisi Adalet Komisyonu raporunda yer verilen gerekçeler haklılığını ve geçerliliğini korumaktadır. Dolayısıyla, 3842 sayılı Yasa'nın 31. maddesinin getiriliş amacının ortadan kalktığından söz etmek olanaklı değildir.

Ayrıca, 1412 sayılı Ceza Muhakemeleri Usulü Yasası'nın 104. maddesinin, 3842 sayılı Yasa ile yapılan değişiklikten önceki biçimiyle uygulanması Devlet güvenliği ile doğrudan ilgilidir. Uluslararası kurallarda devlet güvenliğine tanınan özel konum, özgürlükçü demokrasilerin bu konudaki duyarlılığını göstermesi yönünden önemlidir. Dolayısıyla, bir yandan özgürlükçü demokratik rejimi savunurken, öte yandan devlet güvenliği konusuna duyarlı yaklaşmak bir çelişki olmayacaktır.

Kaldı ki, 1412 sayılı Yasa'nın 104. maddesinin, değişik biçimiyle uygulanması yolsuzlukla savaşımı zayıflatacak niteliktedir.

Bu nedenle, incelenen 4719 sayılı Yasa'nın 2. maddesi ile getirilen değişikliğin, terörizmle savaşım ve Devlet güvenliği yönünden olumsuz etkiler, eksiklikler ve yetersizlikler yaratabileceği gözönüne alınarak yeniden değerlendirilmesinde kamu yararı bulunmaktadır.

3- 4719 sayılı Yasa'nın 3. maddesinde, 30.07.1999 günlü, 4422 sayılı "Çıkar Amaçlı Suç Örgütleriyle Mücadele Kanunu"nun 1. maddesinin birinci fıkrasındaki "veya kişileri kendilerine tâbi kılmaya zorlamak veya mensupları arasında her ne suretle olursa olsun açık veya gizli işbirliği yapmak" ibaresinin metinden çıkarılması öngörülmüştür.

4422 sayılı Yasa'nın genel gerekçesinde de belirtildiği gibi, çağımızda terörizm ve ekonomik suç yanında çıkar sağlamaya yönelik suç örgütleri türemiştir. Bu suç örgütleri, kamu otoritesini uğraştıran, devletleri maddi ceza hukuku ve usul hukuku yönünden yeni, ayırık kurallar ve kurumlar oluşturmaya zorlayan hukuk ihlalleri olarak ortaya çıkmış bulunmaktadır. Batı ülkelerinde, "organize örgütlü suçluluk" olarak da adlandırılan bu suçu cezalandırmak ve kişileri bu gibi eylemlerden caydırmak için özel düzenlemeler yapılmaktadır.

Çıkar sağlamaya yönelik suç örgütlerinin ülkemizde de ortaya çıkması, özellikle kamusal ve özel bankalarla kamu ihalelerini hedef alan çıkar amaçlı suç örgütlerinin toplumun huzurunu bozacak boyuta ulaşması ve kamu kaynaklarının bu suç örgütlerince yağmalanması, konunun özel olarak düzenlenmesini gerektirmiştir.

Haksız çıkar sağlamak amacıyla ve yıldırma, korkutma ya da sindirme gücü çeşitli biçimlerde kullanılarak kurulan örgütü oluşturan kişiler arasındaki ilişkiler, teknolojik olanaklardan da yararlandıkları için oldukça karmaşık ve kanıtlanması güç duruma gelmiştir. Bu nedenle, sözkonusu ilişkilerin açığa çıkarılması özel usul kuralları gerektirmektedir.

Üstelik, çıkar amaçlı suç örgütlerinin ilişkileri her zaman cebir, şiddet ya da zorbalık kullanılarak da yürütülmemektedir. Örneğin, banka kaynaklarının kurutulmasında, bu kaynakları kendi özel çıkarları için kullananlar arasında cebir, şiddet ya da tehdit değil, karşılıklı çıkar birliğine dayalı anlaşmalar sözkonusudur.

Ülkemizde son yıllarda yaşanan gelişmeler karşısında çıkar amaçlı suç örgütlerinin ortaya çıkarılması ve cezalandırılması için özel yöntemler öngörülen 4422 sayılı Yasa kabul edilmiş ve yaklaşık üç yıl önce yürürlüğe konulmuştur.

Aradan çok kısa bir süre geçmiş olmasına ve toplumumuzda yaşanan, düzenlemeyi haklı kılacak olumsuz gelişmelere karşın, incelenen 4719 sayılı Yasa'nın 3.maddesiyle, 4422 sayılı Yasa'nın 1. maddesinin birinci fıkrasındaki, "veya kişileri kendilerine tâbi kılmaya zorlamak veya mensupları arasında her ne suretle olursa olsun açık veya gizli işbirliği yapmak" ibaresinin metinden çıkarılması, bu tür suçları işleyenlerin Devlet Güvenlik Mahkemeleri'nde yargılanmalarını önleyecektir.

Öngörülen değişikliğe göre, sözkonusu suçları işleyenler, yasal öğelerin oluşması durumunda genel kurallara göre ve genel yetkili adli yargı yerlerinde yargılanabilecektir.

Burada gözden kaçırılmaması gereken nokta, genel yetkili adli yargı yerlerinde görev yapan yargıç ve savcıların 4422 sayılı Yasa'da öngörülen yetkilerle donatılmamış olmalarıdır. Dolayısıyla, bu tür suçların genel yetkili adli yargı yerlerinde görülmesi durumunda, sanıklar arasındaki ilişkilerin niteliği, derinliği ve karmaşıklığı nedeniyle olayın gerçek faillerinin ortaya çıkarılması her zaman olanaklı olmayabilecektir.

Bu nedenle, kamu düzeninin ve toplum huzurunun ağır biçimde ihlal edileceği de gözönünde tutularak 3. maddenin ilgili bölümünün yeniden değerlendirilmesinde kamu yararı bulunduğu düşünülmektedir.

4- 4719 sayılı Yasa'nın geçici 1. maddesiyle, bu Yasa'nın 1. maddesinde yapılan değişikliğe koşut olarak, Türk Ceza Yasası'nın 313 ve 314. maddeleri kapsamına giren suçlarla ilgili soruşturma, yargılama ya da temyiz aşamasında bulunan dosyalara ilişkin yapılacak işlemler düzenlenmiştir.

a- İncelenen 4719 sayılı Yasa'nın 1. maddesinin yeniden görüşülmesi sonucunda Türk Ceza Yasası'nın 313 ve 314. maddeleri kapsamındaki suçlara ilişkin davaların Devlet Güvenlik Mahkemeleri'nin görev alanında bırakılmasının kabul edilmesi durumunda, Yasa'nın geçici 1. maddesine gerek kalmayacağı açıktır.

b- Mahkemelerin görevlerini belirleyen usul hukukuna ilişkin kurallar, kamu düzeninden sayılırlar. Sanık yararına olan usul hukuku kurallarının geriye yürümesi ise, hukukun genel ilkelerindendir.

Dolayısıyla, 4719 sayılı Yasa'nın 1. maddesindeki düzenleme karşısında, Türk Ceza Yasası'nın 313 ve 314. maddeleri kapsamındaki suçlarla ilgili soruşturma, yargılama ya da temyiz aşamasında bulunan dosyaların yetkili Cumhuriyet başsavcılıklarına ya da yetkili yargı yerlerine gönderilmelerini öngören geçici 1. madde düzenlemesinin, hukukun genel ilkesine uygun olduğu söylenebilir.

Ancak, bu devir işlemlerinin ve bu işlemlerden sonra yetkili ve görevli mahkemelerde yeni baştan yargılamaya başlanmasının uzun süre alacağı, davaların sürüncemede kalacağı ve hatta zamanaşımına uğrayacağı, mahkemelerin iş yükü de gözetildiğinde, yaygın ve haklı bir toplumsal kanıdır.

Öte yandan, Türk Ceza Yasası'nın 313. ve 314. maddeleri kapsamına giren ve Devlet Güvenlik Mahkemeleri'nde görülmekte olan davalardan kimilerinin konuları ve sanıklarının durumu, temiz toplum düzenine duyulan derin özlem nedeniyle, toplumda büyük bir duyarlılık yaratmıştır.

4719 sayılı Yasa'nın geçici 1. maddesinin yürürlüğe girmesi durumunda, kamuoyunun bunu, kimi kişilerin korunması amacıyla özel nitelikte yasa çıkarıldığı biçiminde algılaması güçlü bir olasılıktır. Bu durum ise, hem kamu vicdanını derinden yaralayacak, hem hukuk devleti ilkesine gölge düşürecek, hem de Devlet'e ve yargıya olan güveni sarsacaktır.

Yukarıda (1/a) sayılı bölümde açıklandığı gibi, Anayasa'nın 143. maddesi gözetilerek 4719 sayılı Yasa'nın 1. maddesinde yeni düzenleme yapılması durumunda, önceki paragraflarda belirtilen olumsuzlukların önüne geçilebilmesi için, Türk Ceza Yasası'nın 313. ve 314. maddeleri kapsamına giren ve halen Devlet Güvenlik Mahkemeleri'nde görülmekte olan davaların, yine bu Mahkemelerde sonuçlandırılacağı yolunda bir düzenleme yapılması, üstün kamu yararının bir gereği olarak değerlendirilmiştir.

Açıklanan gerekçelerle, yayımlanması kısmen uygun bulunmayan 4719 sayılı “Devlet Güvenlik Mahkemelerinin Kuruluş ve Yargılama Usulleri Hakkında Kanun, 18.11.1992 Tarihli ve 3842 Sayılı Kanun ile Çıkar Amaçlı Suç Örgütleriyle Mücadele Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun”, 1., 2. ve 3. maddeleri ile geçici 1. maddesinin, Anayasa’nın 4709 sayılı Yasa ile değişik 89. ve 104. maddeleri uyarınca, Türkiye Büyük Millet Meclisi’nce bir kez daha görüşülmesi için ekte geri gönderilmiştir.

Ahmet Necdet SEZER
CUMHURBAŞKANI

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ

KANUN

**DEVLET GÜVENLİK MAHKEMELERİNİN KURULUŞ VE YARGILAMA USULLERİ
HAKKINDA KANUN, 18.11.1992 TARİHLİ VE 3842 SAYILI KANUN İLE ÇIKAR
AMAÇLI SUÇ ÖRGÜTLERİYLE MÜCADELE KANUNUNDA DEĞİŞİKLİK
YAPILMASINA DAİR KANUN**

Kanun No. 4719

Kabul Tarihi : 14.11.2001

MADDE 1.- 16.6.1983 tarihli ve 2845 sayılı Devlet Güvenlik Mahkemelerinin Kuruluş ve Yargılama Usulleri Hakkında Kanunun 9 uncu maddesinin birinci fıkrasının (a) bendinde geçen “313, 314 üncü maddelerinde;” ibaresi metinden çıkarılmıştır.

MADDE 2.- 18.11.1992 tarihli ve 3842 sayılı Ceza Muhakemeleri Usulü Kanunu ile Devlet Güvenlik Mahkemelerinin Kuruluş ve Yargılama Usulleri Hakkında Kanunun Bazı Maddelerinde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanunun 31 inci maddesinin birinci fıkrasının birinci cümlesindeki “4” numarası madde metninden çıkarılmıştır.

MADDE 3.- 30.7.1999 tarihli ve 4422 sayılı Çıkar Amaçlı Suç Örgütleriyle Mücadele Kanununun 1 inci maddesinin birinci fıkrasındaki “zor veya tehdit” ibaresi, “tehdit, baskı, cebir veya şiddet” şeklinde değiştirilmiş; aynı fıkradaki “veya kişileri kendilerine tâbi kılmaya zorlamak veya mensupları arasında her ne suretle olursa olsun açık veya gizli işbirliği yapmak” ibaresi metinden çıkarılmıştır.

MADDE 4.- 4422 sayılı Kanunun 6 ncı maddesinin birinci fıkrasında geçen “şüpheler” ve “şüphe” kelimeleri, “belirtiler” şeklinde değiştirilmiştir.

MADDE 5.- 4422 sayılı Kanunun 11 inci maddesinin birinci fıkrasının ikinci cümlesi yürürlükten kaldırılmıştır.

GEÇİCİ MADDE 1.- Bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihte Türk Ceza Kanununun 313 ve 314 üncü maddeleri kapsamına giren fiillerle ilgili olarak soruşturma, yargılama veya temyiz aşamasında bulunan dosyalar hakkında aşağıdaki işlemler yapılır:

1. Devlet güvenlik mahkemeleri Cumhuriyet başsavcılıklarınca yürütülmekte olan soruşturma dosyaları, bulundukları aşamada soruşturmaya devam edilmek ve gereği yapılmak üzere yetkili Cumhuriyet başsavcılıklarına gönderilir.

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ

KANUN

-2-

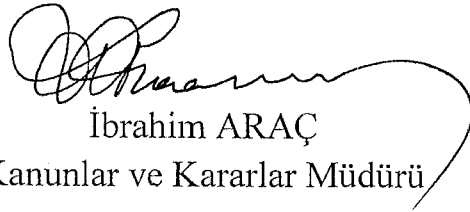
2. Devlet güvenlik mahkemelerinde görülmekte olan dava dosyaları, bulundukları aşamada yargılamaya devam edilmek ve/veya sonuçlandırılmak üzere görevli ve yetkili yargı mercilerine gönderilir.

3. Temyiz incelemesi için Yargıtayda bulunan dava dosyaları, karara bağlandıktan sonra bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihte davaya bakmaya yetkili Devlet güvenlik mahkemesinin bulunduğu yerin yargı çevresindeki görevli ve yetkili yargı mercilerine gönderilir.

MADDE 6.– Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 7.– Bu Kanun hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.

Aslı Gibidir.

İbrahim ARAÇ
Kanunlar ve Kararlar Müdürü